

AVATUD KIRI

Nr. 2 (8)

3. aastakäik

1991

«Ja kui
nelipühapäev
kätte tuli,
olid kõik ühes
paigas koos...»

Ap. 2,1

«KAS TE SAITE PÜHA VAIMU,

KUI SAITE USKLIKUKSI!
[Ap. 19,2]

Piiblis on palju kirjakohti, mis räägivad Püha Vaimu saamisest vanal ajal.

Prohvet Saamuël ütles Saulile: «Siis tuleb Jehoova vaim võimsasti su peale, sa... muutud ise teiseks meheks»... Ja sündiski, kui ta pööras selja, et minna Saamueli juurest ära, et Jumal muutis tema südame teiseks. (1.Sa.10,6.9).

Tavalises inimeses toimus muudatus. Püha Vaimu tulek inimese ellu toob pöördumise. Sa hakkad tajuma maiste asjade tühistust, lõbustus-asutused kaotavad oma kütkestavuse, kõlvatu sisuga filmid ja kirjandus muutuvad vastumeelseks. Kadedus, võimuiha, rikkuse ahnitemine — kõigist neist oled sa vabanenud. Kõigest sellest vabanemine annab rõõmutunde, süda on kerge ja rahu on asunud hinge. Tekib tugev igatsus Pühakirja — Piibli — lugemise järele, puhta ja mõtteka elu järele.

«Sest kõik, keda iganes Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed.» Ro.8,14.

Palju on neid, kes kuuluvad mõne kiriku nimekirja, kuid pole kunagi kogenud Püha Vaimu tulekut oma ellu. Sellepärast küsis ka apostel Paulus: «Kas te saite Püha Vaimu, kui saite usklikuks?»

Täis Püha Vaimu

«Ja taevast sündis äkitselt kohin, otsekui oleks kange tuul puhunud, ja täitis kõik koja, kus nad istusid. Ja neile ilmus nagu lõhestatud tulekeel, ja need langesid üksikult igaühe peale nende seast. Ja nad kõik said täis Püha Vaimu...» [Ap. 2,2—4].

Nelipüha päeva võib pidada ristikoguduse sünnipäevaks. Sellest hetkest alates hakkas kuulutus ristilöödud ja ülestõusnud Jeesusest levima hõmmastava kiirusega tollases maailmas. Tuhanded inimesed paljude rahvaste seast pöördusid paganluste ja võtsid vastu pääste Kristuses. Sellist asjade käiku ei talunud Rooma imperaatorid. Peagi puhkes halastamatu tagakiusamine. Miski aga ei suutnud evangeeliumi võidukäiku peatada.

Mõelda vaid, kui vähe oli selle suure töö alustajaid! Tulemus ei sõltunud mitte niivõrd töötajate hulgast, kui Püha Vaimu väest.

Nelipüha sündmustele mõeldes tuleb tähele panna üht asjaolu: Jumala Vaim langes kõigile neile, kes olid juba pöördunud; nemad ei vajanud enam isiklikku päästet. Kuid selleks ei piisanud töö jaoks, mis neid ees ootas. Alles kogemus nelipühail muutis nad võimelisteks viima evangeeliumi maailmale. Täidetud Püha Vaimu väega, astus Peetrus rahvahulga ette ja tema hingestatud kõne peale pöördus ühekorraga kolm tuhat inimest.

Püha Vaimuga täitmine anti taevast erilise ülesande jaoks maa peal.

RAIMU KURIS

VALEVAIMUDE ÄRATUNDMINE

Mis siis viga oleks, kui kõik vaimud head ja õiged oleksid! Paraku aga on maailma sisse tulnud ka palju valevaimu, igapäevase kõnepruugi järele: kurje vaimu. Kust nad tulid! Vastuse annab Piibel. «Ja sõda tõusis taevas: Mikael ja tema inglid sõdisid lendava mao vastu, ja lendav madu sõdis ja tema inglid. Ja nemad ei saanud võimust ja nende aset ei leitud mitte enam taevast. Ja suur lendav madu heideti välja, vana madu, keda hüütakse kuradiks ja saatanaks, kes kõik ilmamaad eksitab, teda heideti maa peale, ja tema inglid heideti maha temaga... Häda neile, kes elavad maa ja mere peal, sest et kurat teie juurde maha on tulnud, ja temal on suur viha, sest ta teab, et temal pisut aega on.» [Ilm. 12,7.9.12].

Niisiis tuleb võtta teadmiseks, et meie planeet on hea ja kurja vahelise võitluse tallermaa. Juba ammu ei tule kurjad vaimud enam sabade ja sarvedega. Nad on targad ja kavalad. Nüüd ärgitavad nad edu saavutada imiteerides Kristust. Pühakiri hoiatab kõiki inimesi nende eksituste eest: «Armsad, ärge uskuge igat vaimu, vaid katsuge vaimud läbi...» [1. Jh. 4,1]. Koos inimestega laulavad kurjad vaimud «hosiannat». Kuidas neid ära tunda! Selleks on meil usaldusväärne juhend, Kristuse enese poolt antud. Loeme:

«Nõnda siis nende viljast te tunnete nad ära. Mitte igaüks, kes minule ütleb: Issand, Issand, ei saa taevariiki, vaid kes teeb mu Isa tahtmist, kes on taevas.» [Mt. 7,20.21].

Kas teile hakkab siin midagi olulist silma, mis aitaks valevaimu ära tunda! Mulle küll hakkab. Ja nimelt: «kes teeb mu Isa tahtmist». Vastupidi, kes Isa tahtmise järele ei tee, on eksituses. Väga selge ja lihtne. Tarvitseb vaid vaadata, mis on «Isa tahtmine» ja kohe ongi meil mõõdupuu käes. Isa tahtmine on väljendatud Kümnes käsus. On neid, kes ainult räägivad «Isa tahtmisest», aga ei tee selle järele. Peeltsebul on nii tark küll, et teada: 100% valet ei lähe alati iäbi 90% tõde ja 10% valet paistab üldiselt üsna vastuvõetav. Ja ennäe imet — lähebki päris ladusalt! Vaikselts sookutas ta katekismuse kümnesse käsku hingamispäeva asemele pühapäeva ja oligi kõrvaleminek Isa tahtmisest. Mõned küll protesteerisid, kuid enamus löi käega. Pidage meeles, et saatanat saab ära tunda ainult sellest, et ta räägib ja tegutseb Jumala käskude vastu.

Kristus hoiatab oma järelkäijaid: «Katsuge, et keegi teid ei eksital! Sellist paljud tulevad minu nime all ja ütlevad: mina olen Kristus! ja eksitavad paljusid.» [Mt. 24,4.5].

«Siis annan mina teie maale vihma omal ajal, varajase ja hilise vihma.»

Palestiina põllumees teadis vihma-perioodide tähtsust põllumajandusele.

Pikkade kuumade suvekuude jooksul langeb idapoolsetes Vahemere-maades vaevalt mõni vihmapiisk ning kuivaks kõrbenud maapinda ilmuvad suured praod.

Sügisvihmade saabumisega oktoobris aga haarab iga maaharija adra järele, kobestab pehmeks muutunud maapinda ning külvab sinna oma seemne.

Seejärel jääb põllumees ootama teist vihmaperioodi, mis saabub aprillil, mille mõjul vili jõuab vajaliku küpsuseni.

Maamehe tarkusele viidates, apostel JakooBUS ütleb: «Siis olge nüüd pikameelsed, vennad, Issanda tulemiseni. Vaata, põllumees ootab maa kallist vilja ja on pikameelne seda oodates kuni ta saab varajase ja hilise vihma.» Jk. 5,7.

Hilise vihma aja lõppemisel «taevas sulgub» ja algab suvine kuumus, mis kestab mitu kuud, piinates inimesi ja loomi.

Kurnav leitsak ja hingematvad kõrbetuuled otsekui kokkuräägitult

püüavad kõike muuta tolmuks ja põrmuks. Loodus hoiab endas elu ainult tänu jahedate ööde kastele.

Seepärast vihm, mis saabub pöua-se aja järele, on alati olnud rikkalike õnnistuste sümboliks. «Ja ma lasen vihma sadada omal ajal: need on õnnistuse vihmad.» Hs. 34,26.27.

Kasutades sümbolises tähenduses varast ja hilist vihma, mis tuli Idamaal külvi ja lõikuse ajal, ennustasid heebrea prohvetid Jumala rikkaliku anni väljavalamist kogudusele.

«Sest ma valan janusele vett ja kuivale voogusid; ma valan sinu soo peale oma Vaimu ja su järglaste peale oma õnnistuse.» Js. 44,3.

Ajaloo seisukohast see ennustus leidiski oma täitumise 31. a. p. Kr., viiskümmend päeva pärast paasapüha hingamispäeva, kui sada kaks-kümmend jüngrit pärast Kristuse taevaminekut Jeruusalemma jäid, et valmistada ette oma südamed töötatud Püha Vaimu väljavalamise jaoks.

«Omaval ajal» langesid loodusvihmad siis, kui Iisrael täitis jumalikud nõuded. Just samuti tuli Püha Vaim ka saja kahekümnele ülemas toas ning täitis noore koguduse jõu ja energiaga, kui nad ettenähtud tingimused olid täitnud.

Mis tingimused need olid?

Kuula!

Moosese kaudu andis Jumal oma rahvale tõsiselt nõu ja Ta pole seda tingimust tühistanud: «Ja kui te tõesti kuulate mu käsked... nõnda, et te armastate Jehoovat, oma Jumalat, ja teenite Teda kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest, siis annan mina teie maale vihma

omal ajal, varajase ja hilise vihma.» 5 Ms. 11,13.14.

Allegooria õpetab meile, et vaatamata sellele, kui võimas on Jumala Vaimu väljavalamine, ei võt saada head tulemust, kui pinnas jääb harimata.

Ebaõiged teod ükskõik missuguses elusfääris — ühiskondlikus, religioosuses, majanduslikus — peab kõrvaldatama.

Püha Vaimu väljavalamine apostlite päevil oli varajase vihma algus ning selle tulemus oli auuline.

Hilise vihma tulemus peab olema veel auilisem, sest «ilmamaa läks valgeks tema auhiilgusest». Ilm. 18,1.

Siis... hakatakse tõde jälgima uue huviga.

Siis... Jumala töötused hakkavad särada südame altari.

Siis... võimas jõud liigutab au-said, siiraid inimesi.

Siis... pannakse toime võimsaid imetegusid.

Siis... kuulevad paljud inimesed nagu nelipühilgi räägitavat endale tõde igauks omas keeles.

Siis...

Aga Hilise Vihma langemisaegu lõpetab Vaim inimese veenmise — ning armuaeg lõpeb!

Siis on lõpp!

V. NOGINOVSKI

Karismaatiline liikumine

Keeltega rääkimine karismaatilises liikumises sai alguse USA-s 1960. aastal, mil episkopaalkiriku pastor Dennis J. Bennet Seattle'is oma koguduses sai «vaimuristimise». Seejärel laienes liikumine protestantlike kirikutele. Sügisel, 1966, hüppas karismaatiline tuli rooma-katoliku kirikule. 1967. aastal ühinesid katoliiklikud teoloogid protestantlike teoloogidega «ühises vaimuristimises». 1975. aastal andis paavst Paulus VI sellele liikumisele oma õnnistuse.

Endised nelipühilised küsivad: «Kui Püha Vaim oleks andnud usklikule keelega rääkimise anni, miks ta siis ei ava nende silmi kirikutes esinevatele eksiõpetustele ega juhi neid «kõige tõe sisse». Veel vähem mõistavad nad seda, et katoliiklased-karismaatikud räägivad küll keeltega, aga samal ajal Maarjat taevakuningannana austavad.» (Weichenstellungen, 308)

KEELTEGA RÄÄKIMINE

Nelipühil jagas Püha Vaim apostlitele võõrkeelte oskuse anni ja pärast seda võisid nad levitada tõde Jeesuse evangeeliumist kõigis maades, sest «nad valdasid kõigi nende keeli, kelle juurde nende töö ulatus» (WA,28).

Püha Vaimu annid. Võõrkeeli võib inimene omandada õppides, aga hetkeliselt mõne võõrkeele oskuse võib kinkida ainult Püha Vaim. Keelte oskuse andi ei saa tõsta kõrgemale teistest Püha Vaimu andidest: tarkuse-sõna, annid terveks teha, usk, vägevad teod, prohvetlik kuulutamine, vaimude äratundmine (1 Ko 12,8—10).

Keeltega rääkimine. Paulus soovib, «et te kõik räägiksite keeltega» (1 Ko. 14,5). Antud peatükis esitatud «keeltega rääkimine» aga on tekitanud mõningaid erinevaid arusaamisi. Selle anni ilmumine Korintose võis olla kas võõrkeele kõnelemine või hoopis mingi teistele arusaamatu kõnelus «Jumalale» (s. 2), mille puhul «keeltega rääkija ehitab iseennast» (s. 4). Viimasel juhul võis inimene viibida ekstaatilisises seisundis, milles rääkija mõistus oli «viljatud» (s. 4) või «uinunud» (6BC 796). Paulus hoiatas korint-

lasi, et Püha Vaimu anni väärkasutamine võib viia olukorda, kus kohalolevad uskmatud ütlesid: «te jampsite» (s. 23). Seepärast «vennad, ärge saage lasteks mõtteviisis» (s. 20).

Keeltega rääkimine tänapäeval. «Ka viimasel ajal on aeg-ajalt esinenud nn. keeltega rääkimise ilminguid. Kuid... need on hoopis erinevad Vaimu poolt jagatud andidest.» (6 BC 796).

Ühes karismaatilises ringis olid kõik saanud «keelte anni». Vaid üks tütarlaps nuttis harduses, sest ta polnud seda saanud. Talle lähenes koosoleku juhataja ja ütles: «Mis sa nutad. Hakka rääkima!» Sellest järsust sõnast ehmu-des hakkaski neiu seosetut «keelt» rääkima. Kas keelte andi on võimalik saada kellegi inimese käsu peale?

«See pole Jumala plaan, et inimene oma vaimu ja tahte teisele inimesele alistab ja tolle käes tahtetuks tööriistaks saab... Kõikidest eksitustest on see kõige ohtlikum peatus, kõige kindlam tee inimest Jumalast lahutada. Hirmus on sel teel halbade inimeste kätte antud võim» (E. G. W. Fusspuren, 247).

VOLDEMAR VIIRSALU

Maailma usundid

3.

R. VIIRSALU

KUIDAS SUNDIS ISLAM? Ris-tiusul on «kaugel sugulane» — is-lam. Mõlemate juured ulatuvad usuisa Aabrahamini. Aabrahami naise Saara järele nimetatakse is-lami kandjaid — araablasi — sara-tseenideks ja Aabrahami poja Iis-maeli järele ismaeliitideks. Araabia kõrbetesse rajas oma eluaseme ka Aabrahami pojapoeg Eesav. Selle mehe kohta on Piiblis ennustus: «Vaata, su eluase on eemal rammus-tast maast ja ilma taevakasteta ülalt! Sa elad oma mõõga varal...» (1.Mo.27,39,40). Selline on olnud araablaste saatatus läbi sajandite.

Nagu «sügavuse kaev» laiub pä-ratu Araabia kõrb, elu ainult ääre-aladel. VI sajandil p.Kr. sündis selle jõukamas osas, Mekka linnas, 571. a. Muhamed, kodanikunimega Kotham, islami rajaja. Kaubareisid puutus ta kokku nii kristluse kui ka ju-daismiga. Kothami südant hakkas vaevama oma rahva saatatus: täiesti võõrdunud oli see esiisa Aabrahami usust ainujumalasse. Koraiiitide hõim, kust pärines Kotham, oli kuulsa Kaaba «taevastlangenu-d kivi» kummardaja ja Kaaba templi hooldaja. Ümber kivi oli üles seatud kolmsada kuuskümmend iidolit.

41-aastaselt sai Kotham kummalise nägemuse: talle ilmus ingel ja käs-kis teda päästa oma rahvas ebaju-malateenistusest. Nähtust jäi Kot-

ham otse haigeks. Kuid ta naine Ghadizja julgustas teda: «Sulle ilmus ju ingel, mitte saatan!»

Igal aastal kogunesid araablaste hõimud Mekkasse Kaaba templi juur-de suurele ohvrile. Selleks pu-huks värviti ohvrile määraajaks mää-ratud lambaid nagu pühademune. Kotham astus ühe hõimlaste grupi juurest teise juurde ja meelitas: «Allah, ainujumal, annab teile suure valitsuse maailmas, kui te vaid loobute ebajumalate teenimi-sest!» Vastuseks sai ta ainult pilget ja vaenu.

621. aastal võtsid teda kuulda kuus mediinlast. 622. aastal juba 72 mediinlast. Samal aastal tuli Kot-hamil põgeneda Mediinasse varju otsima. Tema põgenemisaastat, 622. loetakse muhameedliku ajaarvamise alguseks.

«Neile, keda on halvasti koheldud, annan mina loa mõõgaga oma õi-guse eest sõdida,» ütles Muhamed. «Muhamed» tähendab «Kiidetu», «Ülistatu». Rohkearvulistest hüdni-medest meeldis Muhamedile see kõige enam.

Mõõgaga sundis Muhamed alis-tuma ka tõrksa koraiiitide hõimu. Pärast Mekka alistamist ratsutas võidukas Muhamed kaamelil Kaaba templisse, tegi seitse ringi ümber Kaaba kivi, puudutas iga kord kivi tervituseks kepiga. 360 iidolit aga

käskis ta templist välja visata.

Islam on õiguseusund. Muhameed-laste Allah on võimukas, käskiv, tõsine ja kindla sõnaga. Inimesena maa peale tulema pole ta end ku-nagi alandanud. Kristust pidas Mu-hamed ka prohvetiks, kuid ennast suuremaks. Viimasel kohtupäeval kubisevat taevaotust inimeste hing-edest, kes kõik oma keha otsivad. Igaühe teod kaalutakse kuldkaalu-del. Siis käsutatakse nad üle silla minema, patused kukuvad sealt põrgusse ja vagad pääsevad para-diisi rõõmudesse. Erand tehakse «pühas sõjas» langenuile — need pääsevad otse paradiisi.

Muhameedlastel on viis kohustust:

1. Usutunnistus — «Pole Jumalat peale Allahi ja Muhamed on tema prohveta».

2. Rituaalne palvus viis korda päevas. See palvus kujutab endast vaid Allahi vägede loendust. Patt on Jumalalt ju midagi paluda.

3. Almused, mis on tegelikult kümnise maksmine.

4. Paast ramadaanikuul. Selle kuul on söömine-joomine päeva ajal keelatud.

5. Palverännak Mekkasse. Sinna võib saata enese eest ka kedagi teist, teda kõige vajalikuga varus-tades.

Muhameedlane on fatalist: «Kui surm on määratud, siis tabab see sind ikka, olgu sõjaväljal või ko-dus naise kaenlas.»

Salapärase jõud

«...tõde Vaim... toob sel-guse patu kohta ja õiguse kohta ja kohtu kohta.»
(Jh. 16,8.)

G. F. DAUMER (1800—76) — poeet. «See oli ühel hirmsal unetul õöl, mil selge, aus teadvus nurja-läinud elust ning õnnetult kadunud lootustest, püüdlustest ja pingutus-test täis purustavat jõudu minu hingele laskus. Siis äratas mind mõttevälgatus, üks meenus... See meenus, see avastus — see hoidis mind enesetapust, langemisest hullumeelsusesse, meelenüridusse. See oli üks sõna, üks mõte õigel ajal...»

... Kas pole seal (Kirjas) räägitud taassünnist, vajadusest saada jälle lapseks; uuest olemusest, mis ainult Kristuses saavutatakse; totaalset lahtiütlemisest vanast; uuest taevast ja uuest maast, kus elab õigus; ka-dumatus toreduses säravast Jumala linnast; praegusega võrreldamatust maailmasüsteemist ja eluvõimalu-sest?

... Naatsareenlane võitis minu; ja

Ta tegi seda imelise vahendiga, mis oli Talle kõige väärikam ja mis selles olukorras ainsana kasu võis tuua — Vaimu ja Valguse läbi.»
(Die grösten Geister)

NAPOLEON — Prantsuse keiser. «Käib võitlus, pikaajaline võitlus läbi paljude sajandite. Seda alustasid apostlid ja jätkasid nende järg-lased. Selles võitluses seisavad kõik kuningad ja maailma vägevad ühel pool; teisel pool ei seisa armee, vaid üksikute inimeste salapärase jõud... millel pole teist võitluselva kui ühine usk ristisaladustesse.»

Mina suren ja minu ihu saab jälle mullaks ning roaks ussidele. See on suure Napoleoni eelseisev saatatus! Milline sügav kuristik minu suure viletsuse ja Kristuse igavese riigi vahel, millest jutustatakse, mida armastatakse ja austatakse kogu maailma ulatuses.»
(Samas)

J. WIEDER — Saksa ohvitser Stalingradi piiramisrõngas. «Meie kõik, kes me kandsime sõduri-mundrit, olime tõmmatud sünd-

muste keerisesse, millesse meie pol-nud püüdnud ega tahtnudki tungi-da... Kas polnud see võim, keda meie olime teeninud, teinud vägi-valla oma jumalaks?... Surma palge ees paistis meile kõik oma tõelises valguses. Selles olukorras pöördus Piibel meie poole niisuguse läbitungivuse ja selgusega, mida me veel kunagi polnud tundnud ega tajunud.»

Talvetaeva all, mida lõhestasid tulekeeled, kerkis Wiederi vaimusil-ma ette selge pilt oma palvetavast isast väikeses koduküla kabelis kau-gel Sileesias.

Noore ohvitseri teadvusesse jõudis: kõrgem kui ülemuse käsk on Jumala moraalikäsk — «Sa ei pea tapma!»
(J. Wieder, Katastroof Volgal)

SP Adventistide Kuressaare Koguduse väljaannet

Toimetaja VOLDEMAR VIIRSALU

Toimetus: 203300 Kuressaare, Piiri 37. Trükipoognaid 0,5. Trükiarv 3000. Tellimise nr. 469. «Saarte Trü-kikoda» Kuressaare, Komandandi 1.